

Flå kommune
Sentrumsvegen 24
3539 Flå

Sendt til: postmottak@flaa.kommune.no

Drammen, 8. mai 2024

Klage på vedtatt detaljreguleringsplan for Turufjell BFR 15-16 Slåttemyrbekken

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Buskerud

Kommunestyret i Flå kommune har i møte 11.04.2024 sak 25/2024 vedtatt [detaljreguleringsplan for Turufjell BFR 15-16 Slåttemyrbekken](#).

FNF Buskerud sendte inn [et innspill til høringen](#), og mener kunnskapsgrunnlaget for hele utbyggingen på Turufjell er altfor svakt. Som svar på høringsuttalelsen vår, skriver kommunedirektøren at «områdeplan med tilhørende KU er vedtatt, og at detaljplan for et delområde ikke åpner for omkamp om områdeplanen. BFR 15-16 er avsatt til utbygging. I planforslaget er det gjort konkrete vurderinger på et mer detaljert nivå enn områdeplanen, slik at man unngår bygging på myr, og grønnstruktur blir ivarettatt innenfor rammene i overordnet plan».

Kommunedirektøren i Flå kommune har rett i at planen er vedtatt, og at det er gjennomført en konsekvensutredning av området i forbindelse med områdeplanen. Vi mener allikevel at en svak KU som ble utarbeidet i 2017, som ikke er i tråd med dagens metodikk, og som brukes til alle detaljreguleringene på Turufjell, er for svakt for et så stort område.

Utbyggingen er heller ikke i tråd med dagens kunnskap om nedbygging av natur, og ny hyttepolitikk.

Vi ønsker derfor å sende inn en klage på kunnskapsgrunnlaget på vedtatt [detaljreguleringsplan for Turufjell BFR 15-16 Slåttemyrbekken](#), og for kunnskapsgrunnlaget som brukes for hele utbyggingen på Turufjell.

Hyttepolitikk

Før vi får sendt inn en klage på videre utbygging på Turufjell, er Flå kommune i gang med detaljering av felt BFR 30, 31, 32 og BSA2 i områdeplan for Turufjell. Området er på om lag 2410 daa.

Også denne utbyggingen, bruker den samme konsekvensutredningen fra 2017.

I planbeskrivelsen står det at «Området er gjennom områdeplan tidlegare konsekvensvurdert. Oppsummert vurderer ein planforslag og planlagt tiltak innanfor planområdet til ikkje å ha vesentleg verkning for miljø og samfunn og faller dermed ikkje inn under kriteria i forskrift om konsekvensutgreiing».

6. mai 2024 la Miljødirektoratet frem tilgjengelige data for utbyggingsplaner i Norge, som viser at det planlegges utbygging av nesten 4000 km² nytt areal. Størstedelen av arealet er satt av til hyttebygging. Regjeringen kommenterer tallene, og sier at vi er nødt til å prioritere arealene til det som er viktigst for samfunnet fremover, og det er ikke fritidsboliger¹.

Vi mener at Flå kommune, som en av landet største hyttekommuner, må ta innover seg natur- og klimakrisen og en endret holdning til hyttepolitikken i befolkningen.

Områdene dere bygger ned må konsekvensutredes etter nyere metoder, og i langt grundigere omfang for at dere viser at dere tar natur- og klimakrisen på alvor.

Fortetting

Flå kommune bruker argumentet med fortetting når de bygger videre på de store hytteområdene på Turufjell og på Høgevarde.

På tross av store nedbygde hyttefelt og planlagt utvidelse av disse, ser vi at det fremdeles foreligger planer for andre hyttefelt rundt om i kommunen, blant annet på Gulsvik og i Skarsdalen.

Vi oppfordrer Flå kommune til å ta en skikkelig planvask før arealplanen skal rulleres i 2027. Spørsmålet er om Flå kommune er villige til å ta ut flere områder fra arealplankartet?

Stier og økt ferdsel.

Konsekvensutredningen fra 2017 omhandler ikke utbygging av nye turstier og turveger utenfor planområdet. Det antas at en utbygging vil medføre økt aktivitet på eksisterende sti- og løypenett. Økt ferdsel vil medføre økt forstyrrelse og et eget influensområde som kan strekke seg mange kilometer eller mil utenfor planområdet.

I den opprinnelige konsekvensutredningen står det at konsekvenser av dette må vurderes når arbeidet med dette påstartes. Vi kan ikke se at det foreligger en nyere rapport om dette.

Utdatert metodikk

Området på Turufjell er kartlagt etter DN Håndbok 13 «kartleggingshåndboka» i 2017. En kartleggingsinstruks utarbeidet av en oppdragsgiver beskriver hvordan et utvalg av natur skal kartlegges, avhengig av hva som er formålet med kartleggingen. Kartleggingen fokuserer på å avgrense områder som er spesielt viktige for det biologiske mangfoldet. Slike avgrensninger som *naturlig lokaliteter*.

Stortinget vedtok i februar 2015 at NiN skal være det foretrukne systemet i all offentlig finansiert naturkartlegging i Norge. NiN er et type- og beskrivelsessystem som skal kunne brukes for å kartlegge

---

¹ [Planlegger utbygging av 4000 km² - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/planlegger-utbygging-av-4000-km2)

all variasjon i naturen og har ingen verdsettingskriterier, da det kun er et system for klassifisering og inndeling av natur. Med NiN-systemet kan du beskrive all natur i Norge. Systemet er verdinøytralt, etterprøvbart og skal kunne brukes av alle sektormyndigheter.

Siden området ble kartlagt før det ble stilt krav til å bruke NiN- metoden, kan vi ikke kreve ny kartlegging av området. Vi mener allikevel at et så stort utbyggingsområde bør være oppdatert med de nyeste kartleggingsmetodene, både for å sikre at man har kartlagt all natur i området, og for å kunne styrke den opprinnelige vurderingen av området².

Naturmangfoldloven §8-12

Med den kunnskapen vi har i dag tilfredsstillers ikke tidligere undersøkelser av naturen i området intensjonen i Naturmangfoldloven.

Naturmangfoldloven §8: Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Naturmangfoldloven §9: Føre-var-prinsippet

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Naturavtalen

Naturavtalen ble signert på FNs naturtoppmøte COP15, mandag 19. desember 2022.

Naturavtalen – med tittelen «*Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF)*» etter begge vertskapsbyene – skal bidra til å stoppe den menneskelige ødeleggelsen av naturen, og begynne å gjenopprette det som allerede har gått tapt. Avtalen har fire mål og 23 delmål, som alle land på COP15 forpliktet seg til å nå innen 2030.

«Uten akutt handling, per denne avtalen, vil man se en videre opptrapping i verdens hastighet når det gjelder utryddelse av arter, som allerede er minst titalls til hundrevis av ganger høyere enn den har vært gjennomsnittet i løpet av de siste ti millioner årene», advarer avtalen.

Naturavtalen er på tretten sider og omhandler mange forskjellige ting rundt naturmangfold, slik som arter, naturtyper og bærekraftig bruk.

---

² [Ofte stilte spørsmål \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no)

Gjennom Naturavtalen har Norge blant annet forpliktet seg til å Verne 30 prosent av all natur på land innen 2030. Dette skal sikre artene som lever³.

Utbyggingen på Turufjell må ta innover seg det endrede politiske verdensbildet når det kommer til nedbygging og bevaring av natur.

Konsekvensutredningen

Alle detaljreguleringene på Turufjell legger den samme planbeskrivelsen og konsekvensutredningen til grunn for utbygging. Vi må derfor se på området i sin helhet, når vi kommenterer de enkelte områdene.

Ifølge planbeskrivelsen er «Planområdet svært stort (om lag 14 km²) og omfanget vurderes være middels negativt da det er et stort område som vil gå fra være naturområde til utbyggingsområde.

Rødlistede arter

I planbeskrivelsen står det følgende:

Naturtypelokaliteter:

Det er ikke «gjort funn av rødlisterarter eller andre signalarter for gammel skog som tilsier avgrensning av naturtypelokaliteter».

Norsk rødliste for arter er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. Rødlista for arter har blitt gitt ut i 2006, 2010, 2015 og 2021.

Feltregistreringer på Turufjell er målt opp mot rødlista 2015.

De siste tiårene har det vært en økende interesse for, og bevisstgjøring om, naturmangfold. Dette har blant annet resultert i økt kartleggingsaktivitet og et betydelig forbedret kunnskapsgrunnlag for flere artsgrupper siden Rødlista 2015 ble lagt frem.

Økt og målrettet kartleggingsaktivitet har gitt et betydelig bedre kunnskapsgrunnlag for Rødlista 2021 enn tidligere rødlistene.

Gjennom [Artsprosjektet](#), som administreres av Artsdatabanken på vegne av Klima- og miljødepartementet, er det funnet ca. 3700 nye arter for Norge i løpet av perioden 2015 til 2021. Omtrent en tredjedel av disse artene er nye for vitenskapen. Prosjektet har også bidratt til økt kompetanse på mange dårlig kjente arter. I rødlistevurderingene av blant annet rødalger, bløtdyr, hydrozoer, laver, leddormer, moser, sopper, tovinger og vepser har data fra Artsprosjektet vært en kilde til ny kunnskap⁴.

Med ny kunnskap, og en kraftig utvidet rødliste, mener vi at registreringene på Turufjell må måles opp mot rødlista 2021.

---

³ [FNs naturavtale](#)

⁴ [Kunnskapsgrunnlaget \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no)

Fugl:

Forskning viser at fjellfuglbestandene er redusert med ti prosent over hele Europa siden 2000. Her i Norge opplever vi en markant nedgang i fuglebestander som lirype, fjellrype, gauk, heipiplerke, gråsisik, bjørkefink, lappspurv, sivpurv og snøspurv.

Hovedårsaken i nedgangen i fjellfuglbestandene skyldes klimaendringer og nedbygging av areal.

I konsekvensutredningen for Turufjell fra 2017 står det at «*Det er ikke kjent at planområdet har hekkeforekomster av forvaltningsmessig interessante arter som er sårbare for forstyrrelse som for eksempel rovfugl, våtmarks eller myrtilknyttede fugl. På den annen side kan ikke dette utelukkes da planområdet er stort (slik at et enkelt godt skjult reiret kan ha blitt oversett), det er ikke undersøkt i hekkesesongen og det er begrenset besøkt av dyktige amatørornitologer*».

Storfugl:

Storfugl ble ikke observert under feltarbeidet, men det er overveiende sannsynlig at arten finnes i området og at leiker kan forekomme. Det er ikke avgrenset spillområdet for storfugl i området da informasjonen er for usikker.

Det står også videre at «*Ferdse av mennesker og hunder i skiløyper vil trolig ikke stoppe på plangrensa men fortsette inn i verneområdet. Slik aktivitet kan derfor medføre økt forstyrrelse på sårbare arter innenfor verneområdet som storfuglleiker og hekkeområder for rovfugl*».

Vi mener at Flå kommune som en stor fjellkommune må ta sitt ansvar for bevaring av fjellfugl, og gjennomføre en nøye kartlegging av fugl i hekkeperioden.

Landskapsøkologiske sammenhenger:

Nord for planområdet finnes Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde og Indre Vassfaret landskapsvernområde. Verneområdene vil bidra til å sikre viktige landskapsøkologiske sammenhenger for arter som forflytter seg øst/vest i disse åstraktene, mens planområdet vil redusere disse mulighetene, selv om dette vil kunne være vanskelig å måle.

Myr

Vi må kunne forvente en nulltoleranse for bygging i myr i 2024.

4. desember 2023 sendte Miljødirektoratet ut en pressemelding der de foreslår et forbud mot nedbygging av myr for å redusere klimagassutslippene og ivareta truede arter⁵.

Forbudet Miljødirektoratet foreslår vil gjelde all myr i Norge, uavhengig av torvdybde og høydelag. Dette tilsvarer i underkant av 30 000 km², det vil si omtrent 9 prosent av arealet i Norge.

Slåttemyr

Slåttemyr er en av de mest truede naturtypene vi har i Norge. De er ofte svært artsrike, og er viktige levesteder for fugler og sjeldne orkidéer⁶.

---

⁵ [Foreslår forbud mot nedbygging av myr - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/nyheter/foreslar-forbud-mot-nedbygging-av-myr)

⁶ [Slåttemyr \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/nyheter/slattemyr)

Det er registrert «Slåttemyr» nord for Slåttemyrtjern beliggende vest for Sprenåsen og øst for Slåttemyrbekken på Turufjell.

Vi mener at et ønske om å «forsøke å unngå bygging i myr» er for vagt i Norge i 2024, når vi samtidig jobber for å stanse natur- og klimakrisen.

Konsekvensutredningen for Turufjell ble gjennomført i 2017, som kun er syv år siden. Syv år er ikke mange år i det store bildet, men mye har skjedd i det politiske bildet vedrørende holdning til, og kunnskap om natur i disse årene.

Det stilles også krav til nye kartleggingsmetoder, og forståelsen av sammenhengen mellom natur og klima er også blitt viktigere siden kartleggingen ble gjennomført i 2017.

Vi mener at Flå kommune bør gjøre nye kartlegginger av området, etter nyere metoder. Ikke fordi dere *må*, men fordi dere *bør* følge nyere metoder for kartlegging, og vise at dere tar natur- og klimakrisen på alvor.

Til slutt

Vi mener at Flå kommune må legge Naturmangfoldloven og Naturavtalen til grunn for videre utbygging.

Flå kommune bør gjøre nye kartlegginger av området, etter nyere metoder for å vise at dere tar natur- og klimakrisen på alvor.

På vegne av styret i FNF Buskerud, skrevet av fylkeskoordinator Kaja Høgås

Kaja Høgås
Fylkeskoordinator
Forum for natur og friluftsliv Buskerud